La frustració nacionalista, és necessària?

"Tanmateix, enfront del *realisme* de CiU i de la submissió del PSC als barons del PSOE: ¿Ja han pensat prou aquest dos partits si la por als poders fàctics que dóna raó de llurs actituds continua essent ara tan fonamentada com en el passat històric?"

Alfred Badia

Diríem que per donar raó de la profunda frustració que experimentem els catalans nacionalistes en el moment actual, n'hi ha prou de fer una simple i esquemàtica descripció dels fets polítics esdevinguts a Catalunya tocant a la situació del país després de les darreres eleccions al Parlament de Catalunya. Ja no gaire abans de la celebració d'aquestes, Jordi Pujol ens digué que calia emprendre una recatalanització o renacionalització efectiva, i era de creure que la victòria convergent la propiciaria. El referent era, ell ho sap prou, l'encallament o retrocés de l'ús parlat de la llengua catalana —no parlem de l'escrit—, paral.lel al fenomen de la pèrdua o afebliment del fervor nacionalista en la gent, sobretot en els joves, allò que Villatoro anomena eufemísticament *fatiga de la catalanitat.* Enfront de les acusacions que CiU rebia de laxitud política, la iniciativa que després el president oferí arran de la seva victòria parlamentària, sembla correspondre clarament a aquella necessitat. Ja ho recordem: sorgiren les idees, ja defensades abans per ERC i IC d'advocar per la supressió de la figura dels governadors civils a Ctalunya, per la transformació de les quatre *províncies* catalanes en una entitat jurídica única, anomenada també província, per la supressió del control central de finançament i per la sortida de l'atzucac que impedeix la formació d'una policia catalana, tot junt perfectament d'acord amb els textos de l'Estatut i la Constitució, és a dir, no gens mancat de jurisdicitat. En cas que el rebuig o la sordesa de Madrid no permetessin aturar la regressió involutiva que la gent del PSOE anomena homogeneïtzació de les autonomies, el president no excloïa la idea d'adoptar una estratègia destinada a aconseguir una reforma de l'Estatut, text que interpretat com ara a la baixa, nega l'autonomia que diu reconèixer. Tot plegat, sense cap èmfasi ni esclat pugnaç, com unes mesures a adoptar sense presses, gairebé com si es tractés d'un simple *ballon d'essai.*

Ja sabem el que ha ocorregut immediatament: s'ha alçat l'oposició radical del PSC, tan legalista com era d'esperar, i el desdeny mofeta, típic de l'espanyolisme secular, ara socialista, instal.lat al poder de Madrid, ambdós perfectament harmonitzats. Aquesta pèssima rebuda del *ballon d'essai* polític, ha donat lloc en CiU a l'aparició d'un silenci *sepulcral,* que segurament cal interpretar com a *realista.* Se sobreentén que sense l'ajut del segon partit polític català, és impossible intentar cap mena de pressió a Madrid amb garanties d'èxit. D'altra banda, i aquest és el punt que creiem central de la qüestió, el principi convergent de no topar mai amb el govern central, sigui el que sigui, i d'intentar tirar endavant el procés reivindicatiu català a través de negociacions incessants, alhora explica i rebla aquest silenci. Rebutjat d'entrada el *ballon d'essai,* la política contra l'involucionisme ha virat cap al pragmatisme i s'ha acarrerat cap a l'única via que ha semblat transitable, l'econòmica amb *sordina,* és a dir, limitar-se a demanar a l'administració central el que altrament ja hauria format part del paquet aparcat, els diners destinats a cobrir els *serrells* lingüístics. Se suposa que això no ha de desvetllar cap tremendisme pessecista: ¿No demana també diners Pasqual Maragall a Madrid per a la infrastructura dels Jocs Olímpics 1992? (Apuntem tot passant que hi ha una precaució comuna convergent i pessecista no pactada, una precaució de política *vassalla* que consisteix a no *cantar* a Madrid que els diners reclamats són tot just una part del bilió i mig anual que l'Estat conserva amorosament, procedent del que Catalunya paga i no rep, només per impost sobre la renda.) Ara, a desgrat de la docilitat d'aquest canvi de tàctica, ni tan sols aquesta compensació *neutra* és segur que sigui atesa. El cap del govern espanyol, amb la seva *calculada ambigüitat,* somriu, insinua satisfaccions parcials, demora solucions, i a esperar dos o tres mesos. Entretant es continuen adoptant mesures involutives constantment, i quan el govern de la Generalitat ha acudit i acut al Tribunal Constitucional, i també sense aquestes reclamacions prèvies, les sentències es produeixen gairebé sempre restrictivament per a Catalunya, com Puig Salellas ha assenyalat des d'aquestes mateixes pàgines (llegiu, si us plau, els seus articles a l'AVUI del 18, 19 i 20 de febrer). L'homogeneïtzació autonòmica, és a dir, el criteri a donar per llest el procés autonòmic, igualant totes les comunitats a la baixa en pla de simples descentralitzacions administratives, avança inexorablement, i el realisme del govern de la Generalitat no ha d'anar presenciant mossegant-se la llengua en virtut de l'apriorisme polític de la pau perpètua amb el govern central. L'obstinada continuïtat d'aquesta política deu semblar justificada per factors inhibitoris determinants. En primer lloc per la feblesa operativa que li procura l'obstinada, visceral, general i sistemàtica oposició de què és objecte per part del PSC, partit, no ho oblidem, que té el segon nombre de votants a Catalunya. En segon terme, pel caràcter aleatori del suport que li puguin aportar ERC, IC i els grups independentistes, suposant que en l'aspecte reivindicatiu catalanista es decidissin a fer-ho.

Hom diria, però, aquest sentir-*se condemnat a entendre's amb Madrid,* que, com veiem, resulta políticament una jugada a la baixa, es fonamenta, sobretot, en la consciència que hom té de l'abandonisme del país —darrerament n'ha parlat, fins i tot, el dimitit abat del monestir de Montserrat, Cassià M. Just—, pel que fa a l'activa fidelitat catalanista. Però encara més sembla atribuïble a una consideració històrica inapel.lable, elevada a la categoria de lliçó. Tant si l'acció reivindicativa dels drets de Catalunya s'ha efectuat amb paciència democràtica —la Mancomunitat 1914/1925—, com si s'ha produït gràcies a una conjuntura favorable —l'Estatut de 1932, esdevingut possible gràcies al triomf de la República de 1931—, com si ha volgut imposar-se per un cop de força —el sis d'octubre de 1934—, la rèplica ha estat sempre el *no ha lugar* de Madrid, adequadament violenta, i el retorn obligat —la força mana— al centralisme. En grau menor, la involució accentuada al partir del 23-F obeeix al mateix automatisme repressiu secular espanyol. No cal dir que l'amenaça latent dels poders fàctics posseïdors de la inqüestionable força coactiva, és el rerafons decisiu del diàleg somrient per força que vertebra la política de Convergència en les seves relacions amb el govern de l'Estat. La possibilitat de perdre el poc que tenim davant l'espanyolíssima perspectiva que la més petita remuntada catalana del llistó autonomista madrileny generi aquella psicosi fòbica que acaba amb l'irremeiable cop de sabre, deu explicar el *realisme* d'anar dialogant i pidolant sempre. L'estratègia reivindicativa que se suposa que no irrita el nacionalisme espanyol passa ara pel replegament dels diners dels serrells, el manteniment de la *bona cara* negociadora i fins i tot per l'adhesió al govern PSOE en el seu conflicte amb els sindicats, segurament per coincidència política, però també per si l'ajut de Minoria Catalana a un futur Govern socialista sense majoria absoluta pogués contribuir a l'acceptació de les reclamacions político-nacionals ara aparcades. Com es pot veure, es tracta d'un joc possibilista no gens engrescador que, per realista que sigui, desmoralitza la gent catalanista-nacionalista i refreda tot entusiasme. No és estrany que aquesta gent se senti descoratjada i fins i tot frustrada per aquesta política, alhora que íntimament colpida per la desesma i/o el conformisme de la població catalana, que precisament explica l'esperit concessiu dels partits catalans majoritaris, signe d'una ment nacional escindida entre la pulsió del designi reivindicatiu i l'imperatiu dels fets que en restringeixen la força. Tanmateix, enfront del *realisme* de CiU i de la submissió del PSC als barons del PSOE: ¿Ja han pensat prou aquests dos partits si la por als poders fàctics que dóna raó de llurs actituds continua essent ara tan fonamentada com en el passat històric assenyalat més amunt? En el moment actual, la pertinença de l'Estat a la CEE i la participació a l'OTAN, ¿no pot esperonar, no esperona, l'aparició gradual d'una mentalitat ja no procliu al *pronunciamiento* i al *golpe,* considerats, potser, impossibles, com la revolució és impossible per als comunistes clàssics? Segons un examen sense esporuguiments de les forces que componen el difícil equilibri d'Estat: ¿No resultaria, ara, més rendible deixar-se d'*assignatures pendents* i mostrar una enteresa reivindicativa no tan bloquejada per la por al *se acabó y basta* dels amos polítics de la força? És clar que això passa indispensablement per una treva-pacte entre els partits majoritaris de Catalunya i suposa un fervor catalanista popular que li doni suport. ¿I qui o què farà el miracle d'inclinar a l'avinença la discòrdia pulsional d'aquells? ¿I qui o què farà el miracle d'inclinar a l'avinença la discòrdia pulsional d'aquells? /I qui o què és capaç de transformar la consciència catalanista *dèbil* de tants catalans finiseculars en aquell clam de llibertat de l'època Macià?

***Alfred Badia** és escriptor*

bústia

«Dit i Fet» i polèmica

Davant les contínues acusacions i menyspreus produïts per l'Associació Natura - Argentona a diferents mitjans de comunicació, com a conseqüència de la seva participació en el programa *Dit i Fet* del dia 25 de febrer passat; l'Agrupació de Sardanistes de Caldes de Malavella vol fer les següents puntualitzacions:

1.— Tal i com diuen les bases del programa, *Dit i Fet* és joc de solidaritat i no pas un concurs, en el qual no hi ha vencedors ni vençuts, cosa que sembla que no tenen gaire clar alguns membres de Natura Argentona, perquè ho han demostrat repetidament.

2.— En el relatiu als qualificatius al jurat del programa, volem tan sols manifestar que cap de les persones d'aquesta junta ni cap de les persones que formaven part del públic de Caldes no coneixia cap membre del jurat, cosa que no passava amb Argentona, perquè en els moments previs al programa, un jurat provinent del Maresme va preguntar a un nostre concursant si era «l'Oriol d'Argentona» la qual cosa podria verificar una coneixença prèvia.

3.— Quant a la prova de quantitat, hem de manifestar que 30.830 envasos de llet no havien de ser tant difícils de superar per una vila de 7.500 habitants que està a molts pocs quilòmetres de Mataró, en la qual hi ha supermercats, empreses distribuïdores de begudes i grans àrees comercials; avantatges amb els quals no compta Caldes que només té 3.000 habitants i com a viles veïnes té Llagostera i Cassà (amb uns 4.000 habitants cadascuna), que estan a uns 9 quilòmetres i que no tenen grans empreses comercials ni empreses distribuïdores de gaire importància.

En aquest punt, també volem assenyalar que l'empressa Ram, de Vidreres (que està a uns 12 km), ens va deixar els envasos, però vàrem haver de carregar-los amb vehicles (cotxes i furgonetes) provinents de Caldes, que en menys d'una hora vam fer el recorregut esmentat amb la tasca de carregar i descarregar; i que en cap moment Ram no va deixarnos cap vehicle prèviament carregat amb destinació a la nostra vila.

I per últim, només volem reiterar el nostre agraïment a Caldes i gent de les poblacions veïnes, que amb la seva ajuda i col·laboració varen aconseguir que «Caldes fos estrella per un dia».

A tots, felicitats i gràcies!! **Agrupació de Sardanistes.** *Caldes*

la punta *El vídeo en família*

Hi varen anar tots tres, el pare, la mare i el noi gran. El noi gran, sense dir-ho, ja se les veia venir i intentava defensar els interessos dels tres germans. No s'hi varen valer raons. Aquest vespre, com que tenien convidat un amic de quan eren joves, manaven els vells; van llogar dues pel.lícules del temps de la picor, de llàgrimes i de cançons. I mira que en tenien, de noves, de ciència-ficció i d'aventures, al videoclub. Aquell dia manaven els vells!!

Després va venir el sopar, amb el seguit de batalletes i memorials de cada vegada. Els acudits suats de les festes, els records de les sortides i tot el rotllo de les aventures compartides. I, després del cafè, la pel·lícula; ja se sap, una d'amors incompresos i de conçonetes d'abans de la guerra o encara més.

I els vells que no callen. Que si la noia era tan *mona,* que si ara està casada amb no sé qui, que si es va divorciar d'aquell director tan bo que ningú no recorda com se diu. I les vestits, d'un postmodern absolutament passat de moda, que calia comentar un per un, com si els haguessin de comprar ells demà mateix.

Al cap de poc, però, tot es va resoldre, com passa en aquestes ocasions. Primer va ser la mare, que començava a pesar figues. Després l'amic del pare, que va deixar el cigar fumejant al cendrer i s'hi va posar bé per fer la becaineta. Finalment, el pare es va quedar clapat amb el cap sobre l'espatlla de la mare.

Els tres germans, quiets al peu del sofà, van aguantar en silenci fins al final de la pel.lícula. Ells volien saber com acabava aquella història que els havien llogat. Però ho tenien ben clar; si ells eren els únics que no s'adormien, la pròxima vegada en llogarien una d'aventures, que per dormir davant la tele els vells no han pas de tenir dret a triar el menú.

Pius Pujades

angles *Ni Borrell ni Ruiz*

Escric aquestes ratlles sense haver vist la intervenció de Josep Borrell en el progama televisiu de la Mercedes Milà. De tota manera, jo tenia pensat escriure aquest articlet ja d'abans de l'aparició del famós secretari d'Estat per la TV3.

I és que als ciutadans contribuents ens estan intentant fer caure en una d'aquelles *trampes saducees* que el senyor Torcuato sabia esquivar amb tant sentit de la història. Se'ns vol fer triar entre la cobdícia del senyor Josep Borrell o les trampes del senyor Pedro Ruiz, escamotejant, d'aquesta manera, l'autèntic debat sobre la política fiscal.

Amb el senyor Pedro Ruiz, òbviament, no podem estar-hi d'acord. Pedro Ruiz està situat al costat dels morosos, del qui cerca la complicitat del ciutadà per apoltronar-se en la seva condició de defraudador.

Però amb el senyor Borrell —amb el que representa el senyor Borrell, per ser més exactes— tampoc no podem estar-hi d'acord. El senyor Borrell persegueix una Lola Flores patètica i fa la vista grossa a trampes de financers i banquers; aplica impecablement una llei als matrimonis que sap injusta, però diu que no és el seu problema; sap que molts escriptors han hagut de malviure per poder practicar el seu ofici però no modifica un articulat que impossibilitarà que tots els jubilats —de Pere Calders a Perucho— puguin seguir publicant.

De tal manera que hom arriba a la conclusió que Pedro Ruiz no és antagònic a Josep Borrell i, de fet, és la seva millor coartada.

Agustí Pons

Avui, 1989-03-22, p. 15.
Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions de l'Ajuntament de Girona (www.girona.cat/sgdap)